

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET

(2. samling)

Alm. del - bilag 116 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

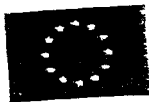
Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

12. december 2001

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges i forbindelse med
Det Europæiske Råd i Læken den 14.-15. december 2001 Rådets rapport
vedrørende indikatorer for fattigdom og social udstødelse.

P. H. Orskov

FORDELT
20 NOV 2001

RÅDET FOR
DEN EUROPÆISKE UNION

Bruxelles, den 5. november 2001 (22.11)
(OR. en)

13509/01

Det Europæiske Råd ved EU
udvalget for beskæftigelse

26. NOV. 2001

LIMITE

nr 400 S. 7-2

SOC 415
ECOFIN 310
EDUC 126
SAN 138

FREMSENDELSESNOTE

fra: De Faste Repræsentanternes Komité (1. afdeling)
til: Rådet (beskæftigelse og social- og arbejdsmarkedspolitik)
Tidl. dok. nr.: 13003/01 SOC 390 ECOFIN 281 EDUC 117 SAN 116
Vedr.: Rapport om indikatorer for fattigdom og social udstødelse
– Godkendelse

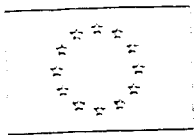
Vedlagt følger til delegationerne en rapport om indikatorer for fattigdom og social udstødelse. Den er udarbejdet af Udvalget for Social Beskyttelse og blev godkendt af De Faste Repræsentanternes Komité (1. afdeling) den 26. oktober 2001.

På baggrund af et indlæg fra den tyske delegation enedes De Faste Repræsentanternes Komité om følgende erklæring vedrørende sidste punktum i første afsnit på side 9:

"Skulle tidsplanen imidlertid ikke kunne overholdes, bør der gøres alt for at indikatorerne dog skal være til rådighed i en sådan mellemliggende periode. For at der ikke skal opstå et hul i dataene, må der gøres så hurtige fremskridt som muligt, og navnlig gælder det om i en eventuel overgangsperiode at være pragmatisk med hensyn til krav om data, der gør det muligt at foretage helt præcise sammenligninger mellem medlemsstaterne".

dendum 1 til denne note findes et udkast til erklæring fra den spanske delegation til optagelse i
rets protokol.

Det opfordres til at godkende rapporten, herunder indikatorerne i bilaget til rapporten, og frem-
tids den til Det Europæiske Råd med henblik på mødet i december 2001 i Læken.

Udvalget for Social Beskyttelse

Udvalget for Social Beskyttelse

Rapport om indikatorer for fattigdom og social udstødelse

Oktober 2001

Rapport om indikatorer for fattigdom og social udstødelse

I medfør af mandatet fra Det Europæiske Råd i Lissabon har medlemsstaterne og Kommissionen bestræbt sig på at udvikle fælles fremgangsmåder og kompatibilitet i forbindelse med indikatorer. Arbejdet er udført af Udvalget for Social Beskyttelse og dets tekniske undergruppe vedrørende indikatorer, som mødtes første gang i februar 2001. Undergruppen har lagt særlig vægt på at forbedre indikatorerne for fattigdom og social udstødelse. Dette er en følge af den politiske aftale, der blev indgået på Det Europæiske Råds møde i Nice, hvor der blev fastsat passende mål for kampen mod fattigdom og social udstødelse, og hvor medlemsstaterne og Kommissionen blev opfordret til at udvikle indikatorer vedtaget i fællesskab.

På Det Europæiske Råds møde i Stockholm i marts 2001 gav stats- og regeringscheferne Rådet mandat til at vedtage en række i fællesskab vedtagne indikatorer for social integration inden årets udgang. Disse indikatorer skal sætte medlemsstaterne og Kommissionen i stand til at føre tilsyn med de fremskridt, der gøres i retning af at nå Det Europæiske Råds mål fra mødet i Lissabon. Det går ud på at træffe afgørende foranstaltninger med henblik på udryddelse af fattigdom inden 2010, at udvide kendskabet til fattigdom og social udstødelse i europæisk sammenhæng og at identificere og udveksle eksempler på god praksis.

I forbindelse med udvælgelsen af indikatorerne har Udvalget for Social Beskyttelse taget hensyn til alle de hovedområder, som skal dækkes, og har været opmærksom på, hvilken betydning de enkelte medlemsstater tillægger de forskellige områder. Det er vigtigt, at EU-indikatorerne anses for at være udtryk for Europas sociale hensyn i almindelighed, og derfor skal den foreslåede række indikatorer betragtes som et hele og ikke som en række individuelle indikatorer.

Med hensyn til den foreslåede række af indikatorer var der i Udvalget for Social Beskyttelse enighed om at fokusere på indikatorer for sociale resultater og ikke indikatorer for midlerne til at opnå disse resultater. I Udvalget for Social Beskyttelse var der enighed om at anvende følgende metodik:

- en indikator skal fange kernen i problemet og have en entydig og anerkendt normativ fortolkning
- en indikator skal være robust og statistisk anerkendt
- en indikator skal afspejle politiske interventioner, men må ikke kunne manipuleres
- en indikator skal kunne måles på en tilstrækkelig sammenlignelig måde i alle medlemsstater og kunne sammenlignes i videst muligt omfang med internationale standarder
- en indikator skal være tidssvarende og kunne revideres
- måling af en indikator må ikke være til for stor en byrde for medlemsstater, virksomheder eller EU-borgere
- rækken af indikatorer skal være spredt ligeligt over forskellige dimensioner
- indikatorerne skal være forenelige, og de enkelte indikatorer skal indgå i rækken af indikatorer med en vægt, som står i forhold til deres betydning
- rækken af indikatorer skal være så gennemskuelig og tilgængelig for EU-borgerne som muligt.

Der er behov for en lang række indikatorer for at kunne foretage en hensigtsmæssig vurdering af social udstødelse i alle dens dimensioner. Udvalget for Social Beskyttelse foreslår, at disse indikatorer fordeles på tre niveauer.

Primære indikatorer, dvs. et begrænset antal hovedindikatorer, som dækker de store områder, der anses for at være de vigtigste årsager til social udstødelse.

Sekundære indikatorer, som understøtter hovedindikatorerne og beskriver andre dimensioner ved problemet. På begge niveauer vedtages og defineres indikatorerne i fællesskab, og de vil blive brugt af medlemsstaterne i forbindelse med den næste runde af nationale handlingsplaner vedrørende social integration og af Kommissionen og medlemsstaterne i den fælles rapport om social integration. Medlemsstaterne kan også beslutte at anvende indikatorer på et tredje niveau i deres nationale handlingsplaner vedrørende social integration for at gøre opmærksom på særlige forhold inden for bestemte områder og for at lette fortolkningen af de primære og sekundære indikatorer. Disse indikatorer harmoniseres ikke på EU-niveau.

Med udgangspunkt i ovennævnte principper blev der i Udvalget for Social Beskyttelse opnået enighed om følgende indikatorer for social udstødelse:

Primære indikatorer

1. lavindkomstprocent efter overførsler med en lavindkomsttærskel på 60% af medianindkomsten (fordelt efter køn, alder, hyppigste aktivitetsstatus, husstandstype og boligforhold; som eksempler - værdierne for typiske husstande)
2. indkomstfordeling (indkomstkventilsats)
3. vedholdende lav indkomst
4. medianlavindkomstkløft
5. regional samhørighed
6. langtidsledighedsprocent
7. personer i husstande uden erhvervsaktive
8. personer med kort skolegang, som ikke deltager i videreuddannelse eller erhvervsuddannelse
9. forventet levealder
10. sundhedstilstand efter egen opfattelse

Sekundære indikatorer

11. spredning omkring medianlavindkomsttærsklen på 60 %
12. lavindkomstprocent på et givet tidspunkt
13. lavindkomstprocent før overførsler
14. indkomstfordeling (Gini-koefficient)
15. vedholdende lav indkomst (baseret på 50% af medianindkomsten)
6. langtidsledighedsprocent
17. meget langvarig ledighed i procent
18. personer med lavt uddannelsesniveau

Bilaget indeholder de præcise definitioner af de vedtagne indikatorer.

Selv om Udvalget for Social Beskyttelse endnu ikke kan foreslå en i fællesskab vedtaget indikator for boligforhold, som er en helt central dimension, så blev medlemmerne alligevel enige om en fælles fremgangsmåde: nationale handlingsplaner skal indeholde kvantitative oplysninger om (1) anstændige boliger, (2) boligudgifter, (3) hjemløshed og andre usikre boligforhold.

Udvalget for Social Beskyttelse er tilfreds med de fremskridt, der er gjort i 2001, for med denne første række indikatorer vil medlemsstaterne og Kommissionen være i stand til at måle og sammenligne flere nøgleaspekter ved fattigdom og social udstødelse, som er et flerdimensionalt fænomen. Udvalget for Social Beskyttelse er dog klar over, at listen ikke tillægger alle relevante dimensioner den samme vægt. Derfor anbefaler Udvalget, at der arbejdes videre med indikatorer for fattigdom og social udstødelse i 2002 for at klarlægge:

- ◆ hvorvidt det er muligt at udarbejde flere i fællesskab vedtagne indikatorer inden for en række områder, som anses for at være relevante for social udstødelse: levevilkår, herunder deltagelse i sociale tilbud, tilbagevendende og lejlighedsvis fattigdom, adgang til vigtige offentlige og private tjenesteydelser, territoriale spørgsmål og indikatorer på lokalt plan, fattigdom og arbejde, gæld, afhængighed af overførsler og familieydelse
- ◆ hvordan kønsdimensionen ved fattigdom og social udstødelse kan udlægges og måles på en mere tilfredsstillende måde.

Udvalget anbefaler også, at følgende aspekter gøres til genstand for en mere detaljeret teknisk undersøgelse henblik på at sikre større nøjagtighed og sammenlignelighed:

- ◆ forbedring af sammenlignelige informationer og rapporter om anstændige boligforhold, boligudgifter og hjemløshed
- ◆ udarbejdelse af indikatorer for læse-, skrive- og regnefærdighed samt adgang til uddannelse
- ◆ undersøgelse på sundhedsområdet af foranstaltninger vedrørende kvalitetsjusteret forventet levealder, præmatur dødelighed fordelt efter socioøkonomiske vilkår og - som foreslået af task force' n for statistikker om indkomst og levevilkår (EU-SILC) - adgang til sundhedspleje
- ◆ behandling af grupper, som ikke indgår i "private husholdninger", særlig hjemløse, men også dem, der bor på institutioner (plejehjem, fængsler, børnehjem....).

Udviklingsarbejdet skal dog ikke begrænses til bestræbelser på at opstille en række i fællesskab vedtagne indikatorer på grundlag af de givne data. Selv om der er sket en klar bedring af EU's databaser i de senere år, foreligger der stadig alt for få sammenlignelige data, og mange informationer er ikke tidssvarende. For at sikre tilsyn med den sociale integrationsproces i alle dens dimensioner er det absolut nødvendigt at udvikle de statistiske redskaber, samtidig med at de givne data udnyttes fuldt ud. EU-SILC vil blive en vigtig kilde til sammenlignelige data fremover. Derfor er det vigtigt at overholde den stramme tidsplan.

Endelig anerkender Udvalget for Social Beskyttelse, at det er vigtigt at inddrage udstødte mere i arbejdet med at opstille indikatorer, og at det er nødvendigt at undersøge, hvordan man mest effektivt kan give udstødte mulighed for at komme til orde.

Bilag: Liste over indikatorer

PRIMÆRE INDIKATORER

	Indikator	Definition	Datakilder + seneste fore- liggende år
1a	Lavindkomst- procent efter overførsler for- delt efter alder og køn	Procent enkeltpersoner i husstande med en samlet ækvivalensindkomst på under 60% af den nationale medianækvivalensindkomst. Aldersgrupper: 1.0-15, 2.16-24, 3.25-49, 4.50-64, 5. 65+. Kønsfordeling for alle aldersgrupper + i alt.	Eurostat ECHP 1997
1b	Lavindkomst- procent efter overførsler, for- delt efter hyp- pigste aktivitets- status	Procent enkeltpersoner på 16 år og derover i husstande med en samlet ækvivalensindkomst på under 60% af den nationale medianækvivalensindkomst. Hyppigste aktivitetsstatus: 1. lønmodtagere, 2. selv- stændige, 3. ledige, 4. pensionister, 5. erhvervsinak- tive-andet. Kønsfordeling for alle kategorier + i alt.	Eurostat ECHP 1997
1c	Lavindkomst- procent efter overførsler, for- delt efter hus- standstype	Procent enkeltpersoner i husstande med en samlet ækvivalensindkomst på under 60% af den nationale medianækvivalensindkomst. 1. Husstand bestående af 1 person under 30 år 2. Husstand bestående af 1 person, 30-64 år 3. Husstand bestående af 1 person, 65+ 4. 2 voksne uden mindreårige børn; mindst én person 65+ 5. 2 voksne uden mindreårige børn; begge under 65 år 6. Øvrige husstande uden mindreårige børn 7. Enlige forsørgere med mindst 1 mindreårigt barn 8. 2 voksne, 1 mindreårigt barn 9. 2 voksne, 2 mindreårige børn 10. 2 voksne med mindst 3 mindreårige børn 11. Øvrige husstande med mindreårige børn 12. I alt.	Eurostat ECHP 1997
1d	Lavindkomst- procent efter overførsler, for- delt efter bolig- forhold	Procent enkeltpersoner i husstande med en samlet ækvivalensindkomst på under 60% af den nationale medianækvivalensindkomst. 1. Ejer eller gratis bolig	Eurostat ECHP 1997

		2. Lejer 3. I alt.	
1e	Lavindkomsttærskel (eksempler på værdier)	Værdien af lavindkomsttærskel (60% af den nationale medianækvivalensindkomst) i KKS, euro eller national valuta for: 1. Husstand bestående af 1 person 2. Husstand med 2 voksne, to børn.	Eurostat ECHP 1997
2.	Indkomstfordeling	S80/S20: Forholdet mellem den nationale ækvivalensindkomst i de øverste og de nederste 20% af indkomstfordelingen.	Eurostat ECHP 1997
3.	Vedholdende lav indkomst	Personer i husstande med en samlet ækvivalensindkomst på under 60% af den nationale medianækvivalensindkomst i år n og (mindst) to af årene n-1, n-2 og n-3. Kønsfordeling + i alt.	Eurostat ECHP 1997
4.	Relativ medianlavindkomstkløft	Forskellen mellem medianindkomsten for personer under lavindkomsttærsklen og selve lavindkomsttærsklen, udtrykt i procent af lavindkomsttærsklen. Kønsfordeling + i alt.	Eurostat ECHP 1997
5.	Regional samhørighed	Variationskoefficient for beskæftigelsesfrekvenserne på NUTS 2-niveau.	Eurostat LFS (2000)
6.	Langtidsledighedsprocent	Samlet langtidsledig population (≥ 12 mdr.; ILO's definition) som en andel af den samlede erhvervsaktive befolkning. Kønsfordeling + i alt.	Eurostat LFS (2000)
7.	Personer i husstande uden erhvervsaktive	Personer i alderen 0-65 (0-60) i husstande, hvor ingen arbejder. Undtaget er de husstande, hvor alle personer befinder sig i en af følgende kategorier: - er under 18 år - er i alderen 18-24 år og under uddannelse og er ikke erhvervsaktiv - er 65 (60) år eller derover og arbejder ikke.	Eurostat LFS (2000)
8.	Personer med kort skolegang, som ikke deltager i videreuddannelse eller erhvervsuddannelse	Andel af den samlede population af 18-24-årige, som har bestået ISCED niveau 2 (svarende til 10. klasse) eller derunder og ikke er under almen uddannelse eller erhvervsuddannelse. Kønsfordeling + i alt.	Eurostat LFS 2000
9.	Forventet levealder	Antal år, som en person kan forventes at leve, for mænd og kvinder.	Eurostat Demografiske statistikker
10.	Sundhedstilstand efter egen opfattelse fordelt efter indkomstniveau	Forholdet mellem den del af befolkningen på 16 og derover, som klassificerer sig selv som værende i en dårlig eller meget dårlig sundhedstilstand efter WHO-definitionen, og som befinder sig i henholdsvis den nederste og den øverste kvintilgruppe (efter ækvivalensindkomst). Kønsfordeling + i alt.	Eurostat ECHP 1997

SEKUNDÆRE INDIKATORER

11.	Spredning omkring lavindkomsttærsklen	Personer i husstande med en samlet ækvivalensindkomst på under 40, 50 og 70% af den nationale medianækvivalensindkomst.	Eurostat ECHP 1997
12.	Lavindkomstprocenten på et givet tidspunkt	Basisår ECHP 1995. 1. Relativ lavindkomstprocent i 1997 (=indikator 1) 2. Relativ lavindkomstprocent i 1995 multipliceret med inflationsfaktoren for 1994/96.	Eurostat ECHP 1997
13.	Lavindkomstprocent før overførsler	Relativ lavindkomstprocent, hvor indkomsten beregnes som følger: 1. Indkomst eksklusive alle overførselsindkomster 2. Indkomst inklusive alders- og enkepension 3. Indkomst efter alle overførselsindkomster (=indikator 1). Kønsfordeling + i alt.	Eurostat ECHP 1997
14.	Gini-koefficient	Forholdet mellem akkumulerede andele af befolkningen fordelt efter indkomstniveau og den akkumulerede andel af det samlede beløb, de modtager.	Eurostat ECHP 1997
15.	Vedholdende lav indkomst (under 50% af medianindkomst)	Personer i husstande med en samlet ækvivalensindkomst på under 50% af den nationale medianækvivalensindkomst i år n-1 og (mindst) to af årene n-1, n-2 og n-3. Kønsfordeling + i alt.	Eurostat ECHP 1997
16.	Langtidsledighedsprocent	Samlet langtidsledig population (≥ 12 måneder; ILO's definition) som en andel af den samlede erhvervsaktive befolkning. Kønsfordeling + i alt.	Eurostat LFS 2000
17.	Meget langvarig ledighed i procent	Samlet population med meget langvarig ledighed (≥ 24 måneder; ILO's definition) som en andel af den samlede erhvervsaktive befolkning. Kønsfordeling + i alt.	Eurostat LFS 2000
18.	Personer med lavt uddannelsesniveau	Andel af voksne, som har bestået ISCED niveau 2 (svarende til 10. klasse) eller derunder, fordelt efter aldersgrupper (25-34, 35-44, 45-54, 55-64). Kønsfordeling + i alt.	Eurostat LFS 2000